

Odgovorni vrednik: **Ant. Janežič.**

Št. 51.

V četrtek 16. decembra 1852.

III. leto.

Kratko premišljenje.

(Česka narodna.)

Povej, povej mi zvezdica!

Alj si mi jasna alj temna?

Alj si temna, razjasni se —

Ti deklica premisli se!

„Jaz sim se že premislila —

Na vselej te pozabila!“ —

Štefan.

P o v o d n a v i l a.

(Povestica horvaška.)

Malo ur hodá od stare terdnjave Karlovca leži na vhodu široke i zelene Jelačke doline prijazen terg po imenu Ogulin, ki je dandanašnje glavno mesto tretjega graničarskega polka pešcev. Prijazno gleda iz oblakov velikansko igrališče čár Klek na majhno, tiho vas, ki tako zaupljivo v njegovej senci leži, kakor trepečoča i od strahu zabledela deklica, ktera se v hrupnej i kervavej dobi na persi svojega hrabrega i strahovitega vojaka zateče. Tode pač malo imaš tukaj uzroka se takó zatekati. Po dolinah te majhne pokrajine gospoduje mir, i ako kedaj z bregov mejnice Korane puška turškega razbojnika zagromi, ga onemi i opláši čez malo časa grom polkovniške lumbarde. Potem se zopet mir v te zelene livade vseli i samo z one strani v mračnej gori bulgarskej kakšen zabledel ranjen Turčin leži, i stoka z nogami i rokami bercaje v brezupu, kopajoč se v potoku kervi.

To se vé, da prej ni tako mirno bilo, ko je pogostoma po noči na vstajo po gorah ogenj gorel, ki je s plamenitimi besedami nekdanjim stražnikom granice grofom Frankopanovičem oznanoval, da hajduk, da kervizejni Turčin nad nje gré! Takrat je bila sedanja polkovska tamnica uterjen grad, i za železnimi njenimi vrati, semkaj zavoljo razrušenja Modruše donešenimi, (Modruša je bila grad 300 let pred kristusovim rojstvom sozidana) so ležali divji vojščaki Frankopanovičev, v orožju od pete do glave i tako turške kervi željni, kakor da bi takratno ime Ogulina, ki se je listikrat „Volčja jama“ zval, z volčjim lastjem oprá-

vičiti hotli. Marsikter Turek je z ozidja terdnjave v zelene valove Dobre padel (to je potok; okoli Ogulina mu Gjula pravijo), ktera s penjenimi valovi ravno pod terdnjavo v ponor brez dna teče, i se komaj tri ure hodá od tod v slunjskem polku pri vasi Popovo zopet prikaže. Volčja jama je nepremagana ostala i ponosno ime „deviska“ dobila.

Bil je lep, poletensk večer; zaupljivo je gledal mesec na dremajoče poljane, kakor bi pazil, če že ni ktera zmed zbranih njegovih svečic svoj lep život zgubila.

Tiha rosa je padla na gore i dobrave, od solnca opaljene, ptičice so prepevale svojo večerno pesem i s stare terdnjave je zvon svoje glasove, kakor bi bil v slogi z nastopajočo tiho nočjo, mir božji oznanoval. Pred kerčmo so vojaki i možaki iz hiše sedeli, ko so med tim bližaji vaščani ognjenega Dalmatina pili i peli i pravili pesmi od hrabrega Kraljevića, ali pa pohotno v čudno kolo igrajočih lepih deklic gledali. Daleč od družih pa je v mehkej travi en šibek deček ležal, sanjarskima očesoma na nebo gledajoč, ki je mehkim glasom z vzdihni pel:

Póvej duša, kdo mi je očaral,
Da ni moč po noči mi zaspati,
Zaspaviš tebe v spanji vidim,
Kakor da si ti pri meni duša?
Ne verjemi ti, kar pravi ljudstvo,
Ker ljudje lastjā so pisanega,
Mene črnijo, golj'fajo tebe.
Al pri Bogu zarotim se duša!
Da te nikdar nočem zapustiti,
Dokler serce bije v mojem nedru!

Temu sanjavcu se je na licu vidilo, da je malo znal, i morebiti še malo ne, za svojo okolico, dasiravno je marskatera ravna deklica svoje poglede na njega obrnila, ktere bi bil kak sedanji pesnik naravnost ljubeznjivim listom priličil. Kar se eden vojakov vzdigne i se s polno čašo v roci k pevcu primakne i mu reče: V tvoje zdravje hrabri Marko! i prihodnje tvoje zaročnice ljubeznjive Mande, da živita obá! Tega se revež lahko spomnim, kar ti je misli tako ogradilo: Katarinino je še daleč, i ženini, ki so se tako v devojko zagledali, kakor si se ti, po nikakor mirno čakati ne morejo. Na to ne ravno bistro šalo, se vsi okoli stoječi na glas zasmējajo. Čitatelju je treba povedati, da je Katarinino v onej okolici dan občnega veselja i pirovanja, ker se takrat veliko število ljubečih po svatovsko opravljenih vozili i jahati vidi, kako v župniško mesto hité, da od tamkej blagoslov gospodov sabó na dom prinesó. Marko vojaka s kratko zahvalo od sebe spravi, vstane i po bližnej cesti zgine. Vaščani so gledali za njim, nekaj čudeči se, i nekoliko serditi, ali kmalo pri vinu i kolu na sanjajočega Marka pozabijo, ki je namesti da bi radostno pel i da bi pil, kakor se srečnemu ljubečemu i ljubljenu ženinu prispodobi, z žalostnim licem v goščavo šel i tam tužne pesmi prepeval.

(Konec sledi.)

Boj križancov za Jeruzalem.

(Konec.)

Po noči pred jutrom, ki je bilo za naskok namenjeno, z velicim trudem vse priprave dovršijo. Vojvoda Bogomir Bujonski in kneza Roberta, Flanderski in Normanski zapazivši, da je ozidje na tistih krajih, kjer so imeli svoje stolpe napravljene, terdneje in bolj zavarvano, hitro ukazujejo, vse stolpe in druge naprave razdreti, prenesti in bolj proti izhodu postaviti, kjer se je lože na zid prilezlo in manj brambovcov bilo. Še pred solnčnim izhodom je bilo neizmerno delo storjeno, da osupnjeni sovražniki nikakor niso mogli umeti, kako se je po noči naenkrat vse prestavilo. Knez Rajmund ukaže precej tla pred svojim stolpom poravnati in ga proti mestnemu ozidju pomakniti; ravno to stori Tankret. — Stolpi so bili na štiri vogle, na sprednji strani z dvojnim pažem, da se je prvi dal odbiti in za most na ozidje spustiti. Druga stena je bila kaj močna in s kožami obita, da se je ognjene pušice niso prijele.

Kakor hitro se dan zazna, se križanci na vso moč proti mestu zaženo, vsi enega serca in ene misli, zmagati ali umreti. Ženske, starčki in otroci pomagajo nastroje potiskati — Toda tudi obleženi so se bili pripravili, jih dobro sprejeti; kakor toča leté vsakotere strelice in pušice z zidov. Neprestrašeni koračijo kristjani dolgo kamnje, pušice in sulice z rokami in z drugim orodjem metaje. Toda po zidovih so visele s slamo in nasteljo napolnjene vreče in druge mehke reči, grozno moč strelcic slabiti, in ravno tako urno so delali sovražni nastroji, kristjane odpoditi in njih napravo potreti. Tako se vname hud boj, ki od ranega jutra do poznega večera enako serdito na vsih straneh ozidja, zlasti pa pri treh velicih stolpih naskakovavcov divjá. Neprenehoma tukaj veliki ogorki, goreče smolnate pušice, polni lonci raztopljenega žvepla in vrelega olja, masti, voska in druge vnetljive reči na stolpe lete, da kristjani komaj proti gasé. Noč se naredi, pa boj še ni v kraji. Nihče očesa ne zatisne; v mestu in zunaj mesta skerbno čujejo, straže so vedno na nogah, nihče si ne odpočije. O svitu je že vsaki na svojem mestu. Z večjo serditostjo se z novega spopadejo. Grozna je bila morija, število pobitih, ranjenih in potertih neizmerno; pa ne nevarnosti ne rane ne smert niso v stanu, gorečnosti naskakovavcov oplášiti ali vpor brambovcov oslabiti. — Grozoviten nastroj silno velike skale v mesto meče; kar zadenejo, je drobno, nobena reč ne pomaga. Turki pripeljejo dve copernici, da bi čudno moč nastroja zagovorile — kar skala prisverči, ju in še tri spremljavki zdrobivši. Veselo zavriskajo križanci, vendar obleženim serce ne vpade. —

Sedem ur neprenehoma vroči boj terpi, zmaga se na nobeno plat ne nagne. Prevelicega truda naskakovavci jamejo omagovati; nekaj nastrojev je bilo razbitih, nekaj požganih. Že so hotli počiti in drugi dan naskok ponoviti, že so se jeli obleženi veseliti vidivši, da križanci odjenjujejo: kar se naenkrat na Oljski gori vitez v svetlem oklepu z lesketečim škitom prikaže, kristjanom migaje, boj ponoviti. Vojvoda Bogomir prvi z verha svojega stolpa prikazen zagleda, jo urno z veselim klicom ostalim knezom in množicam pokazavši. Kot očarani se vojaki naglo spet okoli vodjev zberejo, žene priteko z jedmi in s pijačo in iz novega okrepcani ne misleči na prestane težave, na trudnost in rane boj ponové

z veselo nado zmage. V enej uri je rov pred zidom zasut, prvo ozidje prederto in Bogomirov stolp pred drugim zidom. Osupnjeni in omamljeni stoje neverniki. — Kristjani urno po zidu viseče blazine in vreče zasmodé, veter dim brambovcem v oči zažene ter jih oslepivši skoraj zaduši in sili z ozidja bežati. Ročno ukaže Bogomir prednji paž svojega stolpa na zid spustiti, ga z močnimi bruni podpreti in ko bi trenul je z bratom Evtahiem in dvema Flanderskima vitezoma na ozidji; za njimi pa se vspó njih kardela, kolikor jih je moglo čez most. Pristavljajo lestvice ter kupoma v mesto vrejo, naprej oba Roberta, Tankret, Hugo, Francozkega kralja brat z kardelom naj plemenitnejih vitezov. Štefanova vrata se odpró in cela kristjanska vojska jo skozi nje vdere. Zdaj se začne grozna morija. Karkoli je bilo živega, mora pod meč; kup na kup je merličev.

V tem pa so se prebivavci Jeruzalema na južnej strani mesta proti Tuluškemu knezu, ki je imel svoj stolp tudi že tikoma pred zidom, še terdo branili. Pa veseli vrisk zmagajočih kristjanov in grozni krič in vpitje begajočih in umirajočih za sabo zaslišati, zbeže z zidov v bližnji Davidov stolp. Zdaj tudi Rajmund s stolpa most na zid spusti, v mesto hiti ter Davidova vrata odpre. Križanci tudi tukaj hitro skozi razbita vrata planejo ter ravno tako neusmiljeno moré, kakor njih bratje na severnej strani mesta. Ljudstvo je veči del v Omarjevo mošejo in v obzidani dvor zbežalo. Tankret tudi tukaj vrata prebije in neizmerne zaklade vpleni. — Pred so se bili že križanci pogovorili, da bo vsaki v last znal obdržati, kar bo naplenil; kdor na kako hišo škit ali drugo orožje obesi, je njegova z vsem, kar je v njej. — Kmalo so tudi drugi vodji v dvoru in spet se začne grozovitno klanje, neusmiljena mesarija. Križanci ne prizaneso ne starim ne mladim, ne moškim ne ženskam; kar je živega v mošeji, do zadnjega posekajo — kri kot potok po marmelnovem tlaku teče. Pravijo da je bilo okoli 10,000 ljudi tukaj, in ravno toliko po mestnih ulicah in po hišah pomorjenih. Le tisti, ki so bili v Davidov grad bežali, so si po pogodbi s Tuluškim knezom življenje rešili. Mogli so grad zapustiti in se odkupiti; potem so jih proti Askalonu zapodili. Drugih prebivavcov ni toliko živih ostalo, da bi bili mogli merliče iz mestnih ulic pospraviti.

Po tem grozovitnem delu se podajo križanci spokorno v cerkev Kristusovega vstajenja, kjer jih Jeruzalemski kristjani, ki so sem prbežali in s strahom in trepetom odrešenja čakali, z veselimi solzami in hvalnimi pesmami sprejmejo, zlasti Petra puščavnika, ki jim je bil pred petimi leti odrešenje obljubil in tudi zvesto priskerbel. (Po Lancu.)

D e t e b r e z k e r s t a .

(Narodna povest.)

Dete je umerlo brez sv. kersta, in ko nja duša pred sodni stol pride, mu božja pravičnost u večno veselje iti ne dá. Ali milost božja mu ne zaklene na vekomaj vrat nebeskega veselja, ampak duši se spet s telesom zjediniti veli in po svetu tako dolgo z neko posodo, ktero će na grobu trupla najti, hoditi, dokler omenjene posode s tako vodo ne napolni, ktera na breg teče.

Žalosten se podá otrok po svetu; obhodi vse gore in hribe; se muči, trudi, žaluje in joče, ter išče in poprašuje, alj ves svet ne zna otroku povedati kje tiste vode najti. Brez pokoja potuje; lice mu je vpadeno, rokice suhe; ves život oslavljen — le same težave, in mala posoda ga spremljajo.

Črez sedem let pride enega dné, ko ravno sonce zahaja, do neke gore. Gre v goščavo. Naskorem mu nevarni oblaki jasno nebó zakrijejo; blisk in grom in za tim strahovita nevihta ga plaši in zapelje daleč daleč v divjo goščavo, da clo koraka dalje storiti ne more. Vsede se taj otrok na golo zemljo, in svoje življenje premišljevaje gorke solzice toči in proti nebu zdihovaje prosi skorejšnega konca.—Pa tudi ura prihaja, ko je božja previdnost njegovemu terpenju konec odločila. — Dokler še dete takó zdihuje, zagleda ne daleč od sebe milo luč v nekej svetilnici slabo plehetati. Zdaj se mu serce pervokrat razveseli.

Urno poskoči proti luči, in najde staro babelko, ktera je svetilnico v roci držala in se debelo na vse kraje sveta ozirala. Starka dete viditi na vse gerlo zavpije, ker meni, da se kak duh približuje. Nedolžno dete pa navajeno povsod vsmilenje obuditi se razveseli, da spet v takšej planini človečjo dušo najde in tolaži babelko rekoč: »Ne trepeči pred menoj; jas sem le nesrečno slabo dete, in te le prosim toljko prostora, da se čez noč počiti zamorem.« — »Ljubeznivo dete« mu ginjena starka, odgovori, »meni se v serce smiliš, in rada bi ti mojo postelj pustila, če bi se hajdukov ne bala, katerim zdaj tu nad njihovim staniščem svetim, da v temnej noči domú gredoči svoje stanovališče najdejo. Gotovo bi tudi tebe vmorili, zakaj bali se bodo, da njih ne ovadiš.« — Alj dete se smerti ne boji, ampak prosi samo za majhen koticék. Starka viditi, da se dete odpraviti ne da, postavi svetilnico na tla, in pelje dete po stopnicah globoko pod zemljo, kjer so hajduki prostrane votline imeli. Tu mu pokaže svojo jispico — in trudno dete kmalo zaspi. Pa tudi hajduki pririnejo na skorem domú in pes, kateri je hajduke vedno spremljeval, zavoha hitro ptuj sled po stopnicah in zažene strašen strašen glas. Hajduki sprašujejo in iščejo, kaj da je, zvedó za dete, in ga hočejo kmesli vmoriti. Vonder se njim čudno zdi, kaj tako majhen otrok v tako veliki gori išče. Zbudijo dete, peljejo ga v naj večo sobo, sposedejo se okol mize, in dete se vsede s svojo posodo blizo mize na tla in začne njim pripovedovati od svoje osode, od božje pravice in od njegovega smilenja in pripoveduje tako milo, da se ko kamen terda serca hajdukov omeče, da njim njihove grozne dela pred oči stopijo in oni sami črez se premišljevali počnejo. »Kaj« so vpili, »bode za nas pravičen Bog perpravil, kateri smo toljki grešniki.« Gorke solze so se njim vlevale čez divje obraze. Solze prave pokore so tekle črez mizo in so napolnile posodo, ktero je dete na tleh polek sebe držalo. Solze prave pokore so bile voda, ktera na breg teče. Hajduki so od velike žalosti spored vmirali in angeli so pristopili in so njihove duše z dušoj deteta vred v svetla nebesa odnesli.

L e s e n a s a b l j a.

Kakor je sploh znano, se je rajnki cesar Jožef pogosto spreoblečen pod kakim izmišljenim imenom med ljudstvo podajal, ter se prijateljsko z njim čez razne reči pomenkval in razgovarjal.

Enkrat se je hotel od zvestobe in vdanosti svojih vojšakov prepričati. Gre torej prosto po mestjansko oblečen v neko kerčmo, se vsede za mizo in se začne z vojšakom, ki je ravno za mizo sedel, prav prijazno čez to in uno pogovarjati. Obadva sta kaj židane volje in se skorej pobratita. Povesta si med drugim svoje imena, Jožef da mu je imé Fuchs in vojšak, da se Juri D zove. Dolgo že sedita in ga serkata, pa kmalo jima dnarja zmanjka. Kaj hočeta storiti? Vojšak misli in misli in jo na zadnje vendar zmisli. „Le ostani še tu“ — reče Jožefu, ki je na videz ravno oditi hotel — le še ostaniva. Hočem kerčmarju svojo sabljo zastaviti in mesto jeklene — ker je jutre ne potrebujem — leseno v nožnico vtakniti. Tako je nama obema pomagano.“

„Prav je tako brate! — ga Fuchs pohvali — daj nam Bog več tacih korenjakov. Zdaj pa le brate! naj te Bog živi!“ — Šele čez dolgo gresta saksebe.

Drugi dan pride naglo od cesarja povelje, da se mora berš cela armada na pregled postaviti. Cesar Jožef sam pride in jame govoriti: Eden zmed vas se je močno pregrešil. Ojstra kazen naj ga zadene.“ — Potem zakliče: Ivan S

S smertnim potom na čelu stopi ta pred cesarja in prosi: „Milostljivi — —!“

„Sodba je sklenjena“ povzame urno cesar. „Moram še enega poklicati, kateri naj temu hudobnežu glavo odseka.“ — Pogleda v zapisnik in pokliče: Juri D

Na celem životu trepetaje stopi Jurče zmed verste, se verže na kolena in jame prositi, da bi ga svetli cesar tega kervavega opraviła rešili in koga drugega mesto njega poklicali; ker — pravi — da nima serca, prijateljsko kri prelijati. Prosi in prosi; ali vse zastonj. Viditi cesarja serdit pogled in slišati njegov gromeč glas, stopi Jurče k vojšaku, ki je v strahu na zemlji klečal, pobesi glavo, tode jo hitro spet kviško povzdigne, in vpre razjokane oči v jasno nebó s Pilatužem rekoč: „Jaz sim nedolžen nad kervjo tega pravičnega“ in še pristavi: „Ti o Bog! pa pokaži, da je ti ta vojšak dopadljiv in da ni cesarske postave prestopil. V pričo tega daj, da mi moja sablja vsa lesena postane.“ — S tim zmakne leseno sabljo iz nožnice in jo visoko nad glavo poderži.

Vse se čudi in ostermi. Cesar pa od smehu ne more besedice ziniti. Ko se spet zavé, posvari ojstro Jurčka, da je včeraj u kerčmi sabljo zastavil; vojšaka pa, ki je v smertnem strahu na zemlji klečé komej dihal, pri tej priči častnika (oficirja) postavi. Tako se je po zvijači premedenega Jurčka vse na dobro obrnilo. Gotovo se je v prihodnje varval, svoje sablje kje zastaviti.

Z m e s .

Gofina razlaganje cerkvenega leta. Pod tim naslovom je te dni izdalo društvo sv. Mohora preimenitno knjigo, ktera je v nemškem jeziku že okoli 30 natisov doživela in daleč daleč okoli razširjena. Kakor že nadpis kaže, obseže ta knjiga popolno razlaganje vsih evangelij in

beril celega cerkvenega leta za prosto ljudstvo. Precej prav dobrih ljudskih (popularnih) bukve je med našim narodom že razširjenih, vendar tako domačega in lahkorazumljivo pisanega podučjenja še nimamo, kakor ga tu najdemo. Terno zaupamo, da bo vsakega bravca za se predobila in kmalo po vsih kersanskih hišah razširjena. Prosimo taj častito duhovšino, te prekornostne bukve ljudstvu kakor v resnici zaslužijo priporočiti. Drugi del izide v novem letu.

Slovstvene drobtince.

* Pri našem knjigarju J. Leonu bo ravno v natis prišla nova podučna knjiga pod naslovom: Kersanski mladenec, ali prijazen vodnik proti obljudljenej deželi. Obseže prav mične izglede in pripovestice.

* Kakor letašnje leto bo „šolski prijatelj“ tudi v novem letu vsak torek pod vredništvom g. Einspielerja na svitlo izhajal. Gré upati, da bo ti prekornosti in prav izverstvo vredovan časopis v novem letu veliko dalje razširjen, posebno ker je za družtven časnik izvoljen. Pogovarjal se bode narprej od reči, ki ljudsko šolo zadenejo, bo prinašal pripovestice za mlade ljudi, pesmice, šolske ukaze, slednič novice, ki šolo, družtvo sv. Mohora in enake družtva sploh zadenejo. Za liste, ki niso družtveniki sv. Mohora, veljá na leto 1 gld. 36 kr. in po pošti 2 gld. 12 kr. sr. Tudi naš občno čislan cerkven list „Zgodnja Danica“ bo v novem letu kakor doslej izhajal. Veljá na leto po pošti prejeman 2 gld. 40 kr. sr. Po tem taj imamo tudi v prihodnjem letu vse štiri dosedajne časnike pri življenju: Novice za kmetiške, rokodelske in druge narodske reči, „šolsk. prijatelja“ za naše šole in mladino, „Zgodnjo Danico“ za cerkvene zadeve in našo „Bčelico“ za kratek čas in podučenje, za kar se bo skož in skož na vso moč poganjala in svojim čast. bravcem čedalje bolj stregla.

Slavenske drobtince.

* Presvetli cesar so podelili dragocen perstan g. dohtarju Miklošiču za jim posvečene bukve „monumenta linguæ palæoslovnice codice suprasliensi“, ktere je cesarska akademija na svoje stroške natisniti dala. Za svoj staroslovenski slovník je bil slavni pisatelj že popred od njegovega veličanstva zlato svetinjo za védo in umetnost dobil.

* V „šolskega prijatelja“ se piše: Moram ti to novico dopisati, da se je s časom tudi pri nas slovenska šola naredila, sicer majhina, pa prav lepa.

Precej po vsih Svetih smo se začeli slovenščine učiti. Štejemo pri nas učencov perviga realniga razreda vsih kup 24. Med njimi je terdih nemcov 21, tri pa so slovinci. Vsi nemci, zunaj edniga samiga, so se slovenščine poprijeli, in to prav radi, da se lahko da upati, da bodo tudi pridno se učili.

Je taj šolarjev, nemcov in slovincov, ki se na realnici slovenskiga jezika učijo 23. Potem se je še pridružilo 6 fantinov tretjega razreda nižjih šol, terdih nemcov, ki se prav pazljivo obnašajo. Po tem takim je število vsih slovenskih učencov, realnih in drugih, ki se skupej v realnici učijo, 29.

Da bi pa tudi rojenim slovencom nižjih šol priložnosti ne pomanjkalo, svojiga materniga jezika pravilno se vaditi, so gospod učitelj Bihler prostovoljno te trud si naložili, da slovenske fante nižjih razredov po dvakrat na teden slovensko čitati ino pisati vadijo.

Glej tako se mi tudi tukej v nemškim Belaku nekaj po slovensko obnašamo, česar bi se šolski prijatelj morde še nadjal ne bil.

* Na Terzaškem gimnaziju je bila doslej slovenščina prost predmet, kterega je vsak učenec obiskovati mogel ali ne, kakor se mu je poljubilo. — Da v tacih okolnostih slovenski navk ni zaželjenega sadu donášati zamogel, se samo od sebe zastopi. Tudi temu je vis. ministerstvo uka, ki se pri vsaki priložnosti za napredek našega jezika poganja, v okom prišlo, in je pred nedavnim zavkazalo, da imá tudi na Terzaškem gimnaziju slovenski jezik za vse rojene Slovence zapovedan (obligaten) predmet biti, kakor je to v Celovcu, Ljubljani in družih slov. mestih. Slava vis. ministerstvu.

* Iz Zagreba se nam med drugim tudi tole piše: Pri nas so se g.g. učitelji na vso moč sostavljanja za ilirske gimnazije potrebnih knjig prijeli. — G. J. Kiseljak je prestavil »Naravoslovje od Baumgartnerja«; g. Torbar je sostavil »Naravoslovje« za doljni gimnazij in g. J. Macun piše prevažno delo: »Prispodabljanje ilirskih vrémenah sa gréckimi vrémeni: — Verh tega je naš slavni domorodec g. Zoričić sostavil »čitanko« za 3. razred ter jo je vis. ministerstvu za poterjenje predložil.

* V Reki se slavjansčina prav veselo razvíja, če jej ravno italiansčina mnogo napotkov dela. Pred nedavnim so nekteri domorodci in domorodke v tamošnjaj čitavnici sopet dva igrokaza v ilirskem jeziku predstavljali, namreč: »Raztrešeni« in »Nenade.« Obé igre ste prav dopadle posebno izverstno ste se gospodični C. B. in J. S. obnesle.

Sméšnica.

Pijan vojak sreča enkrat svojiga polkovnika na konji, skoči k njemu, mu vstavi konja, in ga vpraša, za koliko da ga da. Polkovnik, viditi, da ima serboritnež merkovico, ga da v neko hišo prinesti, da bi se streznil. Drugi dan pride ponj in ga smeja se vpraša, koliko da hoče dans za konja dati. »Ne zamerite gospod! odgovori trezvi vojak, tisti ki je konja véceraj hotel kupiti, je dans zjutrej odšel.«

Društvo sv. Mohora v Celovcu.

Dalej so pristopili sledeči gospodi: 591. g. Gabriel Lex, bogsl. 4. l. v Celovcu; 592. g. Janez Milar, bogsl. 4. l. v Celovcu; 593. g. Jož. Dulnik, bogsl. 4. l. v Celovcu; 594. g. Fil. Brezužčik, fajm. v nemških Rovtah; 595. g. Jan. Rogelia, kapl. v Dornbergu; 596. g. Bl. Riavic, kapl. v Vilesi; 597. g. Jan. Beuk, kapl. na Grahovem; 598. g. Jož. Dolinšek, fajm. pri sv. Jurju v slov. goricah; 599. g. Franc Repa, kapl. pri sv. Barbari blizo Borla; 600. g. Alojz Kazda, kapl. pri sv. Lenartu; 601. g. Jan. Burger, fajm. na Berdu; 602. g. Pet. Leben, beneficiat v Št. Vidu; 603. g. Jož. Zabukošek, župn. pri sv. Lorencu; 604. g. Juri Kožel, bogsl. v Celovcu; 605. g. Jan. Novak, bogsl. v Celovcu; 606. sl. Slovenska čitavnica v Borovljah; 607. g. Orač Rok, učitelj v Sevnici; 608. g. Jan. Čibašek, bogsl. v Celovcu.